

Lavbundsarealer og vådområder

Mål

Det er målet at forøge naturværdierne i det åbne land og at forebygge forringelser af naturen. Det er endvidere målet at begrænse udvaskningen af kvælstof til vandløb, søer og fjorde og at afbøde virkningerne af ændrede klimaforhold i tiden fremover.

Hvorfor sikre lavbundsarealer og etablere vådområder?

Lavbundsarealer danner overgang mellem vandområderne og de tørre landområder, og de kan derfor være vigtige levesteder for karakteristiske planter og dyr. Genoprettes arealerne til vådområder, kan de tilbageholde kvælstof til gavn for kystvandene og reducere tilfælde, hvor okker ledes til vandløb og søer. Endvidere kan vådområderne tilbageholde overfladevand og hindre akutte oversvømmelser i tilfælde af kraftige nedbørshændelser samt nedsætte udledningen af drivhusgasser til atmosfæren.

Sådan administrerer vi

Der kan ikke gives tilladelse til byggeri og anlæg, som derved kan forhindre, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes i de potentielle vådområder.

På lavbundsarealer vil der kun blive tilladt byggeri, der er lokalt nødvendigt for den jordbrugsmæssige drift, og som kan tåle en højere vandstand. Ved byggeri og anlæg, der nødvendigvis skal placeres i et lavbundareal, vil der blive stillet krav om, at byggeriet eller anlægget placeres, udformes og indrettes så det ikke forhindrer, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes i lavbundsområdet i øvrigt.

Ved tilladelse til byggeri i det åbne land i områder, der er potentielt vandlidende, vil vi informere bygherrer om risikoen for forhøjet sekundært grundvandstand.

Ænder, gæs og vadefugle har indtaget det nye vådområde ved Sdr. Aldum til glæde for mange borgere i nærområdet.

Retningslinjer for lavbundsarealer

Lavbundsarealer skal så vidt muligt friholdes for byggeri og anlæg, som kan forhindre, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes, eller som kan forringe muligheden for at styrke det vilde dyre- og planteliv.

Potentielle vådområder skal friholdes for byggeri og anlæg, som kan forhindre, at det naturlige vandstands niveau kan genskabes.

Nye anlæg, herunder tekniske anlæg, veje m.v., der nødvendigvis skal placeres på lavbundsarealer, skal udformes, så muligheden for naturgenopretning på lavbundsarealet i øvrigt ikke går tabt. Anlægget skal udformes, så det kan tåle en forhøjet vandstand.

Kommuneplanen udlægger potentielle oversvømmelsesarealer til Klimahåndteringsområder samt potentielt vandlidende arealer jvf. kortene i hovedstrukturen.

I det åbne land kan Klimahåndteringsområderne kun ændre anvendelse til naturområder, vådområder og rekreative områder. Ved omdannelsen skal det sikres, at områdets na-

turmæssige værdier styrkes, at vandmiljøplanens målsætninger overholdes, og at der bliver mulighed for at fjerne næringsstoffer.

Før de lokaliteter i de potentielt vandlidende arealer anvendes til andre formål end det eksisterende, anbefales det at undersøge konkret, om lokaliteten er påvirket eller risikerer at blive påvirket af forhøjet sekundært grundvandstand.

Overskuddet af næringsstoffer fra landbrugets dyrkning skal reduceres, inden det når ud i havet. Etablering af vådområder er en billig og effektiv metode med mange positive sideeffekter.

Redegørelse

Lavbundsarealer er lavtliggende jorder, oftest med et stort indhold af humus. Områderne ligger fortrinsvis i ådale og omkring vandløb. Mange lavbundsarealer er enge og moser, der er beskyttet via naturbeskyttelseslovens §3.

De fleste lavbundsarealer udenfor byzone er samtidig udpeget som potentielle vådområder.

Genopretning af vådområder i lavbundsarealer har vist sig at være en effektiv og økonomisk fordelagtig metode, når udvaskningen af kvælstof og fosfor fra landbrugsarealer til vandmiljøet

skal reduceres. Samtidig nedbringes iltning af eventuelle jernholdige forbindelser, så disse ikke ledes til vandløb og søer som okker. I tilgift får vi flere og bedre naturarealer, og ofte er der mulighed for at etablere offentlig adgang i området.

I fremtiden kan genopretning af lavbundsarealer blive et væsentligt element til at imødegå konsekvenserne af klimaforandringer. Risikoen for sommerudtørring af de små vandløb nedsættes, og fisk og smådyr sikres overlevelse.

Vådområder medvirker til at nedsætte afstrømningshastigheden,

så sliddet på vandløbene bliver mindre. Det afhjælper problemer med vandstuvning og oversvømmelser. Oversvømmelserne kommer med andre ord der, hvor vi helst vil have dem. Samtidig nedsættes udvaskningen af fosfor til søer, fjorde og havet.

Lavbundsarealer har ofte et stort bidrag af drivhusgasser til atmosfæren i form af lattergas og CO₂. Det kan også imødegås ved at etablere vådområder, hvorved omsætningen af tørvejorden reduceres betragteligt. Endvidere kan vådområder binde og fastholde yderligere CO₂ fra atmosfæren i jorden.

Lavbundsarealer ved Vestvejen oversvømmes jævnligt. Det giver gode oplevelser for bilisterne og kan være med til at hindre oversvømmelse af vejen.

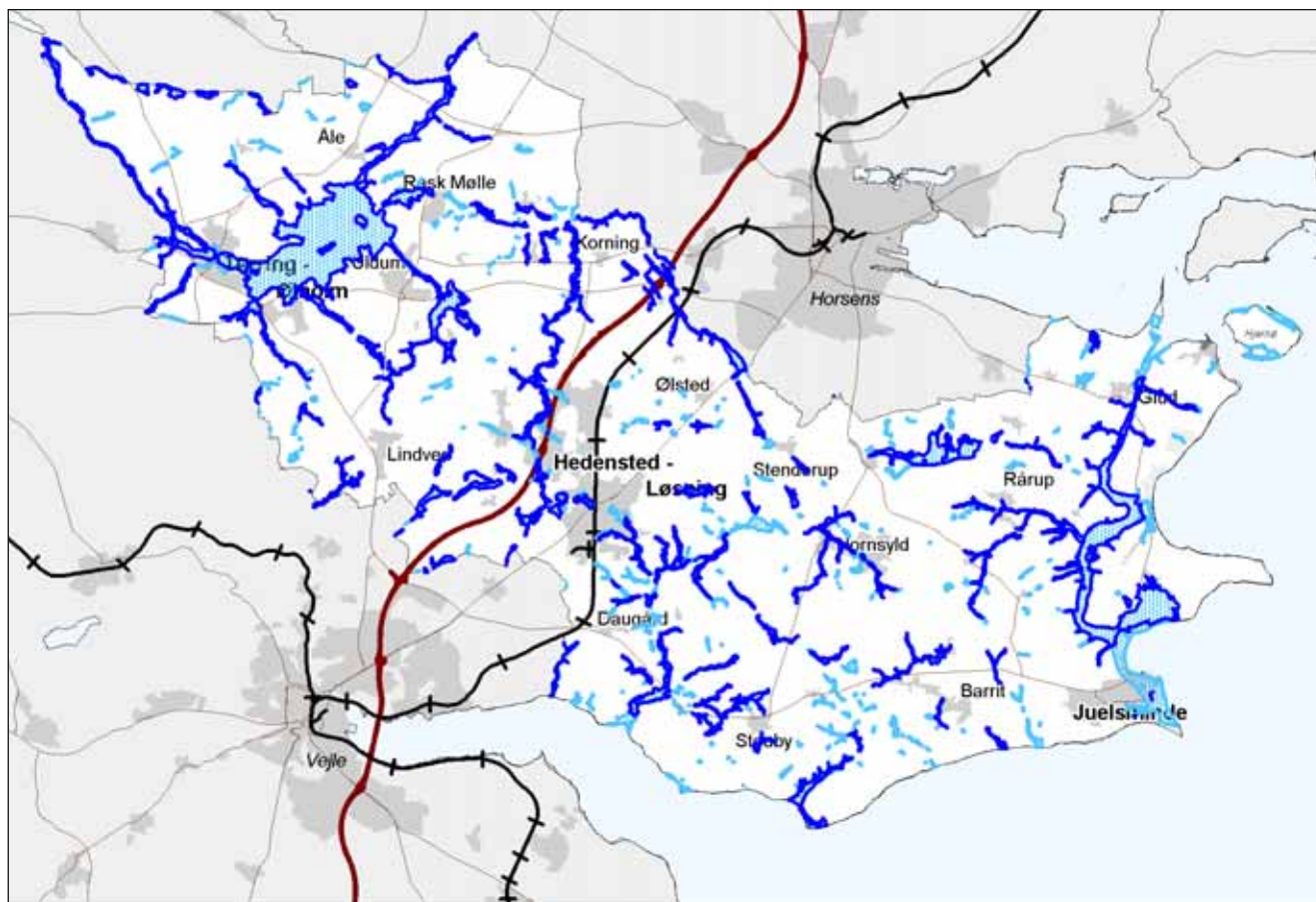
Landbrugsdrift kan som hovedregel fortsætte i klimahåndteringsområderne, indtil det ikke længere er fysisk eller økonomisk muligt, medmindre der af anden årsag er behov for at kunne håndtere følgerne af klimaforandringerne. Når området herefter ændrer anvendelse, skal denne anvendelse være målrettet, så den afhjælper konsekvenserne af klimaændringerne. Der er redegjort nærmere for klimatilpasning i hovedstrukturen og i afsnittene om byer og om tekniske anlæg.

Det gør vi

Vi vil søge projekter gennemført, hvor der er lokal interesse for at etablere vådområder, og hvor der samtidig er store klima- natur- og miljøgevinster at hente.

Ved As Skelbæk tilbageholdes okker i midlertidige sødannelser på brakjord. Ved at sikre en permanent høj vandstand kan risikoen for dyrelivet i bækken reduceres.

Lavbundsarealer og vådområder

- Potentielle vådområder
- Lavbundsarealer